



13. oktober 2020

UKA2020/27 - 1

Forslag til Inatsisartutbeslutning om principper for prioritering af regionale landingsbaner (Naalakkersuisoqfor Boliger og Infrastruktur)

Vi har fra Naleraq glædet os til få fremlagt og diskuteret dette beslutningsforslag om at udvikle en sammenhængende tidssvarende og pålidelig luftfartsinfrastruktur.

Det første vi fra Partii Naleraq vil sætte en tyk streg under er at man må sikre at Naalakkersuisuts fremlæggelse sker efter gældende lovgivning. Ikke mindst vil vi gerne kunne sikre os med en sådan fremlæggelse overfor Inatsisartut, at de samfundsøkonomiske forhold rent faktisk kan følge med.

Indtil videre har man overfor Inatsisartut benyttet sig af en fremgangsmåde og som vi nu helt klart kan se, at man hemmeligholder de reelle forhold omkring lufthavnsbyggerierne. Endda går det nu så vidt at medlemmerne af Demokraterne i deres pressemeddelelse ud fra det der virkelig sker ikke er tilbageholdende for at overtræde loven.

I stedet for at lade os stoppe af landsstyrekoalitionens valg propagandistiske adfærd, så mener vi fra Naleraq at tiden er inde til at få skabt stabilitet og sikre os at vi tager ansvaret for vort arbejde i Inatsisartut. Når vi kommer ind på trafikområdet er vi nødt til at kigge lidt i bakspejlet, hvis ellers vi vil beslutte os for at have nogle faste pejlingsmærker i fremtiden.

I 2015 havde vi en debat om atlantlufthavne og mindre lufthavnsanlæg og dengang stod det helt klart at det daværende Inatsisartut dengang på manglede viden. Dengang var det nok mest politiske fraser der blev benyttet måske mest som følge af den manglende viden om "de tekniske forhold". Men det er jo så den frihed vi har her i Inatsisartut når vi kommer med vore indlæg fra talerstolen som de folkevalgte vi er.

Det kan ikke accepteres at man end ikke har fået serviceaftalerne på plads endnu, og at man dermed har taget befolkningen som gidsler og at de betaler den pris det kan ingen acceptere. Der er ikke tvivl om at det kan være svært at nå frem til Qeqertarsuaq. Jeg selv husker at man i min barndom at man kunne komme dertil med S-61 helikopterne, om det var sommer eller efterår. Endda kunne vi opleve at man i Qeqertarsuaq kunne placere Grønlandsmesterskaberne i ski og langrend fordi den daværende trafikstruktur endnu ikke var fyldt med forhindringer.

Da der blev etableret en lufthavn i Qaarsuarsuk var den ringe servicering af Uummannaq by meget voldsom, endda gik det så vidt at turismen nærmest gik i stå hvilket betød meget for byen Qeqertarsuaq dengang.



Her bør man også foretage en anden og bedre prioritering.

Måske er der endda stadig mange borgere der kan huske at man benyttede S-61 i en direkte rute fra Ilulissat til Uummannaq, og det fik mange borgere og turister god glæde af.

Måske er det svært for de der kun kender luftfartstrafikken vi de internationale lufthavne at forestille sig man i Diskobugten før Bell 212 og de småbåde der i dag bruges til passagertransport, da man endnu benyttede de store helikoptere gennemførte en luftfartstrafik der var langt bedre end det vi ser i dag.

Det samme er gældende i Sydgrønland hvor man brugte helikoptere til flytrafik, måske er der endda endnu mange der husker hvordan passager- og godstransporten blev gennemført ganske effektivt med S-61 da den endnu blev benyttet derned.

Endda er det måske således at det kun er de helt unge mennesker der ikke kender andet end det trafiksystem vi har i dag, for det system vi havde dengang var faktisk ikke det værste vi har haft.

Vi vil fra Naleraq ikke udelukke de der i dag med skibe kan være med til at afvikle passagertrafikken m.m., men skal vort land ikke agterudsejles de fleste steder herhjemme så skal vore beboede steder være tilgængelige året rundt med flytrafik. Der er allerede dokumentation for at denne trafikform skaber den billigste trafikform.

I forbindelse med Uummannaqs uheldige situation som vi her kommer ind på har man ellers lovet dem en lufthavn, og her hyrede man så nogle konsulenter der sagde at det ikke kan lade sig gøre. Jamen, det koster jo ingenting hvilket er det som flere medlemmer af Inatsisartut og partierne allerede har hørt blive udtalt her i salen.

Ila, akeqanngitsumik ataatsimiittarfitsinni Inatsisartuni ilaasortat partiillu arlallit tusareeraluarpaat.

Men betyder det så at Naleraq ikke vil være med til at udvikle vort land? At vi ikke kan tage en beslutning?

Vælgerne bør ikke være i tvivl om at svaret er: NEJ

Vi er nødt til i vores kritik af Naalakkersuisuts målsætning omkring atlantlufthavnsproblematikken at gøre det klart, nogle af de lufthavne der er mindsket til at skulle kunne tage fly med op til 19 passagerer har intet grundlag. Hvad har man tænkt sig i Sisimiut, hvordan skal udviklingen foregå hvis Kangerlussuaq ikke er det porten og der sættes en grænse for at lufthavnen kun må benyttes af fly med kun 19 passagerer?

Men vi er da klar over at det er det som er Naalakkersuisuts vision, men som de måske dyr sig for at sige for højt.



Vi finder det vigtigt at der findes en løsning som landets befolkning kan bære og som mange vil få glæde af. Nu må det være slut med at systemet kun tager højde for de højtloønnede, løsninger der ikke er koordineret til gavn for os alle har vi set nok af. Borgernes dagligdag skal være udgangspunktet. Vi skal lade systemerne tage udgangspunkt i vores forhold. Lad det være et mål at priserne falder i løbet af få måneder, nu må det være nok med at lade os nøjes med de næste 25 år uden nogen prisfald.

Jamen, der er vitterligt nogle partier der selv tror på at lufthavnsbyggerierne kan sammenlignes med etableringen af vandkraftværkerne. Borgerne kan ikke undvære el, det er deres rettighed at være forbrugere heraf. Men det gælder ikke for trafikken.

Man kan da bare kaste et blik på situationen i dag. Under Corona-krisen er trafikken bremset, hvilket er gældende overalt i verden. Den er ikke gået helt i stå, men den er svækket og blevet langsommere. Men borgernes forbrug af el er ikke blevet mindre som følge af Corona situationen. Men for nu at medlemmerne af Inatsisartut ikke skal være det mindste i tvivl om at man kan rette op på vor fremtidige hensigt så lad mig få sat ord på forslag til ændringer. Forslag til en ændring af forslaget ordlyd:

“For at sikre udviklingen i landets regioner stilles følgende beslutningsforslag.

Vort land kan ikke udvikles på grundlag af enkeltstående partiers valgflæsk og slogans alene. Der er brug for koordinering, på tværs af partierne, og der skal tages en beslutning. Vi har allerede de nødvendige oplysninger, nu skal vi blot have afklaret om helikoptere med plads til 19 passagerer vil kunne dække behovet og bane vejen for at opfylde det behov der foreligger i serviceaftalerne.

Med respekt for at det skal kunne betale sig er vi åbne overfor at man lejer sig til det nødvendige udstyr, ligesom vi i øvrigt så det i 2009 da CAIRN foretog olieboringer og man hentede det der var nødvendigt udefra.

Dermed vil vi kunne dække behove i Diskobugten og Sydgrønland med helikoptere der kan benyttes hele året rundt, hvorfor at man hurtigst muligt bør sætte som mål at indføre denne ordning.

Vi vil lægge vægt på at man også andre steder med dette servicebehovkræver at der indsættes nyere helikoptere.

At man med udgangspunkt i de samfundsøkonomiske forhold som udgangspunkt i forbindelse med at få kickstartet anlægsopgaverne så hurtigt som muligt får gjort noget ved disse forhindringer;

- En asfaltbelagt landingsbane i Tasiilaq på 1199 meter samt en landingsbane i Ittoqqortoormiit på 1199 meter (som kan laves som gruslandingsbane) med stopway eller med clearway som mulighed.*
- Etableringen af en landingsbane i Ittoqqortoormiit som også kan bruges i overvågningen af landet på 1800 meter anlagt som gruslandingsbane, og som vil åbne muligheden for at kunne lukke millitæranlægget i Mestersvig.”*



Man kan opnå den bedst mulige udvikling herhjemme ved at lade trafikken blive så billig som overhovedet muligt og samtidig sørge for at befolkningens velfærd er den bedst mulige, hvilket kan lade sig gøre ved at de trafikale anlægsopgaver der er brug for bliver så billige som overhovedet muligt.

Man kan opnå den bedst mulige udvikling herhjemme ved at organisere trafikområdet så det bliver så billigt som muligt samtidig med at borgernes velfærd bliver så høj som muligt og at man lader de trafikale anlægsopgaver blive så billige som muligt.

Nu er man så i gang med at bygge atlantlufthavnene, med brug af hemmelighedskræmmeri. Og det kunne have været noget vi alle var megastolte af hvis ellers det var kørt i fuld åbenhed.

Derfor er det ikke kun med slogans og oppustet mod vort land skal bygges, det må være nok med det, lad nu partierne mødes på tværs af det her og lad os stole på at det kun er "teknik" der skal til for at løse det.

Vi håber fra Partii Naleraq at man med tanke på hele det grønlandske samfund løser de trafikale problemer på den bedst mulige måde, og bliver vi hørt vil vi hellere end gerne deltage i samarbejdet.

Med disse bemærkninger anbefaler vi at forslaget videresendes til Anlægsudvalget inden det skal andenbehandles.

Pele Broberg, Partii Naleraq